

Ondersteuning- en Begeleidingsplan

Inhoudsopgave

- 1. Ondersteuning en begeleiding bij de Veluwse Onderwijsgroep**
- 2. Ondersteuning en begeleiding op de scholen**
- 3. Passend Onderwijs**
- 4. Samenwerkingsverbanden**
- 5. Toelating**
- 6. Ondersteuning en begeleiding in de eerste lijn**
- 7. Diagnostische toetsen**
- 8. Overlegvormen**
- 9. Doorverwijzing**
- 10. Ondersteuning en begeleiding in de tweede lijn**
- 11. Ondersteuning en begeleiding in de derde lijn**
- 12. Ondersteuning en begeleiding in de vierde lijn**
- 13. Cluster 3 leerlingen bij de Veluwse Onderwijsgroep**
- 14. Cluster 4 leerlingen bij de Veluwse Onderwijsgroep**
- 15. Evaluatie en monitoring**
- 16. Klachtenregeling**

1. Ondersteuning en begeleiding bij de Veluwse Onderwijsgroep

De Veluwse Onderwijsgroep ziet elke school op zich en de organisatie in haar geheel als een lerende organisatie, gericht op de maximale ontplooiing van kinderen tot zelfstandige en verantwoordelijke burgers. Het hart van onze onderwijsvisie is “het leren van elke leerling”, het gaat om zijn of haar ontwikkeling.

Door veranderingen in de maatschappij en de wisselende eisen die aan jongeren worden gesteld krijgt de school steeds meer te maken met leerlingen die dreigen vast te lopen en daarom extra ondersteuning en aandacht nodig hebben.

De school vervult een belangrijke functie in het signaleren, begeleiden en vaak ook oplossen van hun problemen. De Veluwse Onderwijsgroep wil scholen bieden waar kinderen in een veilige omgeving en in een goed pedagogisch klimaat aan hun toekomst kunnen werken.

Voor goed onderwijs is goed georganiseerde begeleiding en ondersteuning een belangrijke voorwaarde. De kern van onze activiteiten is daarbij het bieden van kwalitatief goed onderwijs. Wij streven naar het aanbieden van een dekkend aanbod van optimale ondersteuning en begeleiding aan onze leerlingen. Dit staat te allen tijde ten dienste van het primaire proces.

Daarom wordt in dit plan niet gesproken over het bieden van zorg aan zorgleerlingen maar over het ondersteunen en begeleiden van leerlingen die extra hulp nodig hebben. Onder ondersteuning en begeleiding verstaan wij daarom:

Het geheel aan activiteiten, die tot doel hebben leerlingen met een hulpvraag passend te ondersteunen, zodat:

- “Leerlingen in de onderbouw het opleidingsniveau behalen dat mag worden verwacht;
- Leerlingen geen of weinig weinig vertraging oplopen in de bovenbouw;
- Leerlingen voor het centraal examen de cijfers behalen die mogen worden verwacht;
- De verschillen tussen het CE en SE binnen de opleiding op een aanvaardbaar niveau zijn.”¹

2. Ondersteuning en begeleiding op de scholen

De scholen hebben aandacht voor iedere leerling. De begeleiding van de leerling kan variëren van ‘sterk sturend’ tot ‘volgend op afstand’. Welke mate van ondersteuning en begeleiding een leerling ontvangt, is afhankelijk van diens ontwikkeling.

¹ Uit Kernkader VO 2011, Inspectie van het Onderwijs.

Ondersteuning en begeleiding van leerlingen is geen doel op zich, maar staat altijd in dienst van het primaire proces: het onderwijs. Met behulp van een analyse van verzamelde gegevens wordt de aard van de ondersteuning en begeleiding tijdig bepaald. Aan de hand van de volgende criteria bepaalt de school of leerlingen extra ondersteuning en begeleiding ontvangen:

- De begeleiding ondersteunt het primaire proces;
- Ook eventuele toetsing vindt alleen plaats in het kader van het primaire proces;
- De school heeft de professionaliteit in huis voor het soort ondersteuning en begeleiding dat gevraagd wordt;
- De ondersteuning en begeleiding kunnen succesvol in een beperkte hoeveelheid tijd verleend worden;
- De ondersteuning en begeleiding passen binnen het profiel van de school/vestiging en de bijbehorende opnamecapaciteit voor leerlingen met een bepaald type hulpvraag.

Als één van bovenstaande vragen negatief beantwoord wordt, verwijzen we de betrokken leerling naar externe hulpverlening. Essentieel voor een leerling in nood is een goede verwijzing. Daarvoor heeft elke school/vestiging van onze scholengroep een eigen ondersteuningsteam en ondersteuningscoördinator. Deze laatste participeert in het schoolbrede ondersteuningsadviesteam, dat in overleg met vertegenwoordigers van externe hulpverlenende instanties ondersteuning en begeleiding op maat biedt.

3. Passend Onderwijs

De scholen nemen verantwoordelijkheid op het gebied van passend onderwijs en bereiden medewerkers mentaal en qua competenties voor op hun leerlingpopulatie na de invoering van passend onderwijs. Eventuele extra bekostiging wordt met name hiervoor ingezet. Scholen werken aan een aanvullend ondersteuningsprofiel en een herkenbare begeleidings- en ondersteuningsstructuur. Vanuit de besturen wordt ingezet op een sluitend begeleidings- en ondersteuningsaanbod voor elke leerling in de regio. Hiermee voldoet de Veluwe Onderwijsgroep aan zijn wettelijke ondersteuningsplicht.

De ondersteuning en begeleiding wordt onderverdeeld in vier lijnen. De eerste lijn heeft betrekking op het basisniveau van schoolloopbaanbegeleiding dat wordt geboden bijvoorbeeld via het mentoraat. Wanneer een hulpvraag/probleem geconstateerd wordt bij een leerling kan er worden doorverwezen naar de tweede lijn. In de tweede lijn richt de ondersteuning zich op kortdurende interventies die onderverdeeld worden in hulpvragen op cognitief gebied, op sociaal-emotioneel en gedragsmatig gebied. Indien er langer ondersteuning of begeleiding nodig is, komt de derde lijn in beeld. Deze vindt nog steeds binnen de school plaats maar heeft een langduriger karakter. Wanneer het niet mogelijk is om binnen de school de schoolloopbaan te doorlopen of vervolgen wordt verwezen naar de vierde, externe, lijn.

Opnemen ondersteuningsprofielen/expertisepunten van de scholen/vestigingen wanneer daar besluiten over zijn genomen binnen de Veluwe Onderwijsgroep en het samenwerkingsverband.

4. Samenwerkingsverbanden m.b.t. leerlingenzorg

Samenwerking is er in de volgende verbanden:

- ASB (Apeldoorns Samenwerkingsverband Beroepskolom)
Het doel van deze samenwerking is zorg te dragen en wegen te effenen voor een betere aansluiting van onze leerlingen naar het ROC.
- SLAR (Stichting Leerlingzorg Apeldoorn en Regio)
De Veluwe Onderwijsgroep participeert in het bestuur van deze stichting, die tot doel heeft te komen tot een continuüm van begeleiding en ondersteuning in het onderwijs in deze regio. De activiteiten van dit samenwerkingsverband met betrekking tot de leerlingenondersteuning uiten zich in een Permanente Commissie Leerlingenondersteuning (PCL), de regiefunctie met betrekking tot de OAT's, de schakel naar cluster-4 onderwijs door middel van het ondersteuningsloket en de time-out en observatievoorziening in de vorm van de determinatiegroep.
- OAT (ondersteuningsadviesteam)
Binnen het ondersteuningsadviesteam zijn er middels een gemeentelijk convenant afspraken gemaakt over de structurele samenwerking met bureau jeugdzorg, maatschappelijk werk, de GGD en de afdeling leerplicht.
- POVO (Samenwerking Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs)
Op lokaal niveau wordt gestreefd naar een intensieve samenwerking tussen PO en VO met als doel de kwaliteit van de doorstroom van leerlingen te bevorderen.
- VSV (Voortijdig SchoolVerlaten)
Regionaal wordt samengewerkt met MBO instellingen en VO scholen aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaters.

5. Aanmelding en toelating

In principe kunnen alle leerlingen met een advies voor regulier VO schriftelijk aangemeld worden bij scholen van de Veluwe Onderwijsgroep. Op basis van een analyse van het leerlingendossier (eventueel), analyse van de instaptoetsresultaten, gesprekken met de verwijzende school en de ouders/verzorgers wordt bepaald welke vorm van onderwijs het meest passend is.

Ouders hebben in dat kader informatieplicht. Dit betekent dat zij verplicht zijn bij de aanmelding de school/vestiging te informeren over alle relevante zaken die de begeleiding en ondersteuning van het kind betreft. De school/vestiging informeert de ouders over de basisbegeleiding en mogelijke extra ondersteuning die zij kan bieden. Als een passend aanbod geboden kan worden, wordt de leerling ingeschreven. Wanneer dit niet mogelijk is wordt de school/vestiging verantwoordelijk voor het vinden van een passende andere plek².

In gevallen waarbij het finale besluit van de school/vestiging vergaande gevolgen heeft voor het kind en het gezin, is er de mogelijkheid van een second opinion door een onafhankelijke instantie (*later invoegen hoe SWV dit regelt, net als ondersteuning van ouders bij schoolkeuze t.b.v. passend onderwijs*). De second opinion betreft de kwaliteit van de onderbouwing voor het besluit van de school. Wanneer bovenstaande leidt tot een conflict kunnen partijen overgaan tot het inschakelen van mediation.

Toelating in de brugklas

De gegevens van de leerlingen worden aangeleverd door de school van herkomst. De volgende gegevens zijn noodzakelijk voor toelating:

- Personalia van de leerling;
- Informatie van leerkracht groep 8;
- Onderwijskundig rapport;
- CITO-eindtoets;
- Gegevens over het sociaal-emotioneel functioneren (Apeldoornse vragenlijst AVL).

Laatstgenoemde is verplicht voor alle basisscholen in Apeldoorn en wenselijk voor andere basisscholen. Als deze gegevens niet compleet zijn, wordt contact opgenomen met de basisschool.

NB: leerlingen waarbij getwijfeld wordt over toelating wordt gebruik gemaakt van NIO of een extra toelatingstoets.

Noodzakelijk, indien aanwezig:

- Gegevens omtrent het gedrag (eventueel nadere toelichting);
- Handelingsplannen, schriftelijk (leer- en/of gedragsproblemen);
- Psychologische rapporten externe instanties.

Elke school/vestiging kent een toelatingscommissie. Deze kan bestaan uit de afdelingsleiders van klas 1 en 2, de (adjunct)directeur/rector en de ondersteuningscoördinator.

² De school moet binnen zes weken beslissen tot toelating of een alternatief bieden. Als de school dit besluit niet binnen zes weken kan nemen, deelt zij dit schriftelijk aan de ouders mee en geeft aan op welke termijn de beslissing wel kan worden genomen. De verlengingstermijn is vier weken.

Toelating in een hoger leerjaar

Voor toelating in een hoger leerjaar worden deze gegevens aangeleverd d.m.v. een leerlingendossier. Indien de gegevens voor toelating niet eenduidig zijn voor bepaling van het opleidingsniveau van de leerling, kan de school om een aanvullende toetsing van de leerling vragen zoals bv. de zogenaamde NIO-toets (Nederlandse Intelligentie Test voor Onderwijsniveau). De uitslag van deze toets is bepalend.

6. Ondersteuning en begeleiding in de eerste lijn

Op de scholen is elke docent begeleider. Een docent draagt in de lessen niet alleen kennis en vaardigheden over, maar heeft ook oog voor het welzijn van leerlingen. Bij problemen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel neemt de vakdocent contact op met de mentor. De mentor is samen met de docenten verantwoordelijk voor ondersteuning en begeleiding in de eerste lijn op school. Elke docent beschikt in die zin over de competenties om mentor te kunnen zijn.

De mentor staat dicht bij de leerling en heeft de eerste verantwoordelijkheid voor het bewaken van de studieresultaten, de sociaal-emotionele begeleiding, de begeleiding op het gebied van studievaardigheden en de begeleiding bij de studie- en beroepskeuze.

Wanneer er problemen worden gesignaleerd door een vakdocent of door de mentor, bespreekt de mentor dit in eerste instantie met de leerling. Wanneer de problemen het mentoraat overstijgen (dit kan in extreme gevallen direct bij signalering zijn of na 1 of enkele gesprekken) wordt de leerling besproken binnen het intern ondersteuningssysteem.

Begeleiding en ondersteuning in de eerste lijn houdt dus in:

- De vakdocent heeft als eerste de verantwoordelijkheid de lesstof zo aan te bieden dat de leerling deze zich redelijkerwijs eigen kan maken. Bij problemen, zowel cognitief als sociaal-emotioneel, neemt de vakdocent contact op met de mentor.
- De mentor vormt de spil in begeleiding van zijn mentorleerlingen (casemanager).
 - o bewaakt studieresultaten;
 - o bewaakt het welzijn van de leerling op school;
 - o is contactpersoon met het thuisfront.

De mentor bespreekt alle leerlingen met de afdelingsleider en de leerlingen die ondersteuning en/of begeleiding nodig hebben met de ondersteuningscoördinator. De werkzaamheden van de mentor richten zich op preventieve en licht curatieve interventies.

7. Diagnostische toetsen

We moeten er voor waken leerlingen niet te gaan 'overtoen'. Belangrijk is dat we zicht krijgen op de hulpvraag van de leerling en bij welke begeleiding en ondersteuning de leerling het meest gebaat is. Dat hoeft niet altijd met een toets vastgesteld te worden en kan bijvoorbeeld ook duidelijk worden uit de gegevens van het leerlingvolgsysteem.

Indien een toets noodzakelijk wordt geacht kan in het eerste leerjaar kunnen de volgende diagnostische toetsen worden afgenomen:

- Dictie m.b.t. dyslexie (landelijk protocol dyslexie);
- Schoolvragenlijst m.b.t. de sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding/motivatie;
- Diagnostische toets taal en rekenen van het CITO om referentieniveau van de leerling te bepalen.

In het tweede leerjaar worden kan wederom gebruik gemaakt worden van gevalideerde toetsen.

In de overige leerjaren kan bijvoorbeeld de volgende toets worden afgenomen:

- SSAT m.b.t. sociaal emotionele ontwikkeling en met name faalangst.

Wanneer door de mentor, in overleg met de ouders/verzorgers een aanvraag is gedaan voor een psychologisch/didactisch onderzoek, kan de leerling worden getoetst op alle gangbare criteria³. Ouders dienen hiervoor schriftelijk toestemming te geven. De onderzoeken kunnen gericht zijn op:

- Didactisch niveau (technisch lezen, spellingsvaardigheid, begrijpend lezen en rekenen/wiskunde);
- Schoolbeleving;
- Persoonlijkheid en gedrag;
- Beroepskeuze;
- Intelligentie/verstandelijke capaciteiten;
- Prestatiemotivatie en faalangst;
- Aandacht en concentratie;
- Leerstoornissen (dyslexie, dyscalculie);
- Of een combinatie van bovenstaande onderwerpen.

8. Overlegvormen

Op de scholen/vestigingen van de Veluwe Onderwijsgroep kennen wij een aantal overlegvormen waar de leerling aan de orde komt (kan komen), te weten:

- Overleg voortgang leerling op individueel en klassenniveau;
- Afdelingsvergadering;
- Mentorenvergadering;
- Adviesvergadering;

³ Aan ouders/verzorgers kan een bijdrage in de kosten gevraagd worden.

- Overgangsvergadering;
- Ondersteuningsteamvergadering;
- Ondersteuningsadviesteam

9. Doorverwijzing

Leerlingen kunnen door een mentor of leerlingbegeleider van een afdeling op elk moment in het schooljaar worden verwezen naar de ondersteuningscoördinator. De aanmelding verloopt via de ondersteuningscoördinator van het OAT, die de leerling administreert. Vervolgens wordt de aanmelding overgedragen aan de teamleider van het ondersteuningsteam.

Daarbij is de mentor spil in de begeleiding en ondersteuning van leerlingen in de eerste lijn. Daarnaast heeft de mentor in dit stadium de regie op de doorverwijzing en de gespreksvoering met ouders/verzorgers. Vanaf de begeleiding en ondersteuning in de tweede lijn verschuift de regie en neemt de ondersteuningscoördinator deze over.

10. Ondersteuning en begeleiding in de tweede lijn

De Veluwe Onderwijsgroep biedt een vangnet voor leerlingen die het moeilijk hebben. We begeleiden ze naar een traject dat recht doet aan hun individuele mogelijkheden. Elke school/vestiging heeft een ondersteuningscoördinator. Hij/zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van ondersteuning en begeleiding binnen de tweede lijn.

Voor leerlingen met een grote of specifieke vraag naar begeleiding en ondersteuning wordt de tweede lijn ingeschakeld. De ouders/verzorgers van de betrokken leerling worden tijdig in dit proces betrokken. Er vindt overleg plaats tussen de mentor, ouders, afdelingsleider, ondersteuningscoördinator en leerling.

De ondersteuning en begeleiding in de tweede lijn ziet er op de scholen/vestigingen minimaal als volgt uit:

- Remedial teaching
- (ambulante) begeleiding van geïndiceerde leerlingen
- Zelfvertrouwen bevorderende training
- Counseling/leerlingbegeleiding
- Studievaardigheden
- Talentontwikkeling
- Studie- en beroepskeuze/loopbaanbegeleiding/decanaat
- Sociale vaardigheidstraining

11. Ondersteuning en begeleiding in de derde lijn

Wanneer een leerling niet tot leren komt en ondersteuning behoeft, wordt deze leerling, na verwijzing door de ondersteuningscoördinator en na overleg met de mentor en afdelingsleider besproken in een intern overleg.

Het ondersteuningsteam vergadert structureel en indien noodzakelijk. Het team bespreekt de problematiek en stelt advies vast over de te volgen procedures binnen school. De ondersteuningscoördinator of afdelingsleider bespreekt het gegeven advies met de mentor.

Voor het bespreken van een leerling in het ondersteuningsteam is geen toestemming vereist van de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling, of van de leerling zelf. Indien een uitgebreidere externe visie noodzakelijk lijkt, wordt een leerling vanuit het team doorverwezen naar het Ondersteunings Advies Team (OAT). Het OAT betreft de ondersteuning en begeleiding in de vierde lijn en wordt hierna beschreven. Het bespreken van een leerling binnen het OAT mag alleen met toestemming van de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling en van de leerling zelf.

De voorzitter van het ondersteuningsteam roept, op voorspraak van het team, expertise vanuit bijvoorbeeld SLAR in. De ondersteuningscoördinator is regievoerder en beschikbaar voor inhoudelijk overleg over Ambulante Begeleiding.

12. Ondersteuning en begeleiding in de vierde lijn

Leerlingen die onvoldoende begeleid kunnen worden binnen de school en die daardoor dreigen te stranden, worden vanuit het ondersteuningsteam verwezen naar het Ondersteunings Advies Team (OAT). Het doel van het OAT is leerlingen die “buiten de boot dreigen te vallen”, vroegtijdig te signaleren en te begeleiden, om op deze wijze hun schoolloopbaan te kunnen voortzetten.

Het OAT kan bestaan uit afgevaardigden van de Veluwe Onderwijsgroep, de orthopedagoog, de leerplichtambtenaar, de jeugdarts, medewerker van SLAR en een hulpverlener van Bureau Jeugd Zorg en MD Veluwe. Het OAT kan zo nodig worden aangevuld met een wijkagent (of een vertrouwenspersoon), afhankelijk van de te bespreken problematiek.

Het OAT komt regelmatig bij elkaar. Tijdens deze bijeenkomsten worden nieuwe leerlingen besproken. Ook wordt verslag uitgebracht over de stand van zaken van reeds besproken leerlingen, zowel van de kant van de school als van de externe hulpverlening.

De leden van het OAT krijgen informatie over de te bespreken leerling via de voorzitter van het OAT van de betreffende school/vestiging. Het OAT geeft een advies voor verdere begeleiding van de leerling. Dit advies wordt door de ondersteuningscoördinator teruggekoppeld naar de afdelingsleiding, de mentor, de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling en naar de leerling zelf. De mentor informeert indien nodig de lesgevende docenten.

13. Cluster 3 leerlingen bij de Veluwe Onderwijsgroep

Een cluster 3 leerling heeft geen persoonlijk begeleider. De mentor is hier samen met de afdelingsleider verantwoordelijk voor de basisbegeleiding in de eerste lijn. De ambulant begeleider vanuit het REC heeft in het kader van het bieden van maatwerk met grote regelmaat contact op school met leerling, ouders, mentor en, indien nodig, de afdelingsleider en de ondersteuningscoördinator.

De leerling heeft een handelingsplan. Deze wordt geschreven door het REC in

samenwerking met de school (mentor).

14. Cluster 4 leerlingen bij de Veluwe Onderwijsgroep

Een cluster 4 leerling heeft een persoonlijk begeleider. De persoonlijk begeleider van de leerling zorgt samen met de mentor in de eerste lijn voor begeleiding en ondersteuning van de leerling. De persoonlijk begeleider wordt gefaciliteerd in zijn/haar jaartaak voor deze specifieke begeleiding.

De leerling heeft een handelingsplan. Deze wordt geschreven door de persoonlijk begeleider van de leerling. Dit is een contract tussen school en ouders. De ondersteuningscoördinator is eindverantwoordelijk voor dit handelingsplan. De persoonlijk begeleider zorgt voor de uitvoering ervan.

15. Evaluatie en monitoring

Jaarlijks worden beleid en werkwijze geëvalueerd en gemonitord.

Nadere invulling aan de hand van ontwikkelingen SWV.

16. Klachtenregeling

Elke school beschikt over een klachtenregeling.

Nadere invulling aan de hand van ontwikkelingen SWV.

Bijlage 1: Overzicht begeleiding

Ondersteuningsvraag	Interventie intern			extern
	1 ^e lijn	2 ^e lijn	3 ^e lijn	4 ^e lijn
<i>wie</i>	<i>wie</i>	<i>wie</i>	<i>wie</i>	<i>wie</i>
ouders/verzorgers leerling school externe instantie	vakdocent mentor vertrouwenspersoon decaan II-begeleider/coördinator verzuimcoördinator	Ondersteuningsteams afdelingsleider ondersteuningsadvies team OAT	ondersteuningscoördinator PCL/OSCAR-DG/II-zorgloket externe hulpverlening leerplicht	geïndiceerde zorg
<i>wat</i>	<i>wat</i>	<i>wat</i>	<i>wat</i>	<i>wat</i>
<i>cognitief</i> - leerproblemen	aanspreekpunt signaleren informer	informer dossiervorming doorverwijzen	informer dossiervorming langdurige interventies	informer behandelen doorverwijzen
<i>sociaal-emotioneel</i> - faalangst/motivatie - schoolbeleving - thuisbeleving	doorverwijzen dossiervorming overdragen kortdurende interventies melden	kortdurende interventies organiseren hulp	organiseren begeleiding beschrijven systeem preventie+beleid adviseren + verwijzen	adviseren langdurige program.
<i>gedrag</i> - thuis en/of school	<i>hoe</i>	<i>hoe</i>	<i>hoe</i>	<i>hoe</i>
<i>overige</i> - geïndiceerde psych. stoornis - sex. intimidatie school - neg. live-events - verwerkingsproblemat. - plaatsingsproblematiek	gesprek II. of o/v melding leerplicht leerlingbespreking huisbezoek weekstaat ouderavond teambespreking dossier	gesprek II. gesprek o/v gesprek. mentor/vakdoc. contact locatieleiding trainingsprogramma opstellen begeleidingsplan huiswerkbegeleiding	gesprekken II. gesprekken o/v gesprekken mentor/vakdoc. gesprekken externe instanties uitvoeren handelingsplan cont. externe hulpverlening interactie externe hulpverl. opstellen handelingsplan	volgens eigen meth.

